

altsaa, at jo mere man beforder Friheden i denne Retning, desto mere virker man til Skade i Almindelighed saavel for Staten som for Befolkningen, den arbejdende Klasse, og jeg troer ogsaa, at dette Lovforslag vilde være skadeligt for Kjøbstæderne, som allerede have lidt Tab nok. Naar man seer paa alle disse tre Motiver, maa man vel lægge Vægt derpaa. Jeg troer ikke, det kan nytte, at man tilføjer den Betingelse, at ingen Udskjænkning maa finde Sted, naar man dog tilsteder, at der maa handles i Stort og Smaat, thi de Folk, der ikke betænke sig paa at søge saadanne Steder, ville nok have deres fulde Maal, og de kunne drikke af selve Maalet; det vil maaskee blive en ny Maade at drikke paa, men jeg troer, at det vil virke høist forderveligt. Naar man dernæst siger, at man er fremkommet med dette Forslag, fordi man synes, at den nugsældende Lov ikke overholdes, da forekommer det mig at være en besynderlig Maade at overholde Loven paa; jeg mener, at man maa tage de Forholdsregler, der ere nødvendige for at overholde Loven. Jeg skal derfor tilraade det ærede Thing ikke at virke for denne Sags Fremme, som jeg troer ikke vil være til Thingets Vre og endnu mindre til Statens Gavn.

Madsen: Jeg kan godt være enig med de to ærede sidste Talere i, at man ikke bør fremme nogen Misbrug af Brændeviinsdriften; og jeg vil gjøre Alt, hvad der staaer i min Magt for at indskrænke den; men Misbrug af Brændeviinsdriften og Afholdenhed ere 2 forskjellige Ting, og jeg tænker, at der ikke er ret Mange i denne Sal, der vilde give en Lov, som skulde virke hen til en fuldstændig Afholdenhed fra Brændevin. Vilde man det, skulde man forbyde al Brændeviinsdriften, saaledes at det blev klårt og tydeligt, at man gjorde det af Princip, men ellers bør man give den Frihed paa Landet, som allerede findes i Kjøbstæderne til Udsalg og Udskjænkning af Brændevin, og der er en saa stor Forskel paa den Frihed, der i saa Henseende er paa Landet, og den, der er i Kjøbstæderne, at maaskee allerede den

Grund har bevirket, at de to ærede sidste Talere (S. Christensen og Kruse) efter deres nære Berøring med Kjøbstæderne ere bleven Modstandere af dette Lovforslag. Jeg har den Overbevisning, at man ikke ved at indskrænke Tilladelsen til Brændeviinsudsalg til blot nogle Enkelte, som bleve anbefalede af Amtsrådet og antagne af Ministeriet, indskrænker Misbruget af Brændeviinsdriften. Jeg troer, at den, der alleibest kan bedømme Forholdet, maa være hvert Steds Sogneraad, og jeg vilde ønske, at man kunde ændre Loven derhen, at det hovedsagelig blev lagt i Sogneraadenes Magt eller idetmindste blev betinget af deres Erklæring, hvormange Steder i vedkommende Sogneraadskreds det skulde tillades at holde Brændeviinsudsalg. Jeg troer ikke, det er heldigt, naar Forslagets § 2 siger, at det kun skal være Kjøbmænd og Detailhandlere, der skulle have Tilladelsen; thi der kan godt være Kjøbmænd og Detailhandlere, som Sogneraadet slet ikke vil anbefale, hvormod det kunde hænde, at der var andre Mænd i Kommunen, som det meget hellere saae fit Tilladelsen. Lægger man i Loven Vægten paa, at Tallet af de Brændeviinshandlere, som maae være i hver Commune, skal være afhængigt af Sogneraadets bestemte Erklæring, troer jeg, at man, naar Ministeren staaer bagved og skjønner, hvorvidt vedkommende Sogneraad er gaaet forvidt i sin Erklæring eller ikke, har fuldstændig Betyggelse mod Misbrug, uden at man lægger den Vægt paa Amtsrådets Erklæring, som der for Tiden lægges; thi hvorledes er det muligt for Amtsrådets Medlemmer noie at kjende Forholdet i hver Commune? Det kunne kun Sogneraadene, og naar disse alligevel skulle afgive Erklæring, mener jeg, at den Erklæring, Amtsrådene give, bliver af mindre Betydning, saaledes at man ikke, som man hidtil har gjort, hovedsagelig skal støtte sig paa Amtsrådernes Erklæring, men derimod hovedsagelig paa Sogneraadenes. Jeg har som sagt den Overbevisning, at naar Loven bliver ændret paa en fornuftig Maade, hvortil Ministeren har givet sit Tilsgagn om at ville bidrage, vilde vi meget snarere faae Misbruget af Brændeviinsdriften